

SYLABUS KURZU pre VOB a PSY na školský rok 2017/2018

Kódy M-OB-ka08/09 M-PSY-ka031/09	Kurz ESTETICKÁ VÝCHOVA	Počet hodín týždenne 2	Počet kreditov 3	Ukončenie H, S	Prerekvizity žiadne
Vyučujúci prof. PhDr. Erich Mistrík, CSc., Katedra etickej a občianskej výchovy					

Kontakt:

Moskovská ul. 3, miestnosti č. 211 a 201, tel: 02/50222-319 a -320, fax: 02/50222-316
erich@erichmistrík.sk

Anotácia:

Predmet vedie študentov k chápaniu možností, ako využiť umenie a postupy práce s umením v škole a v rozvoji kultúrnych kompetencií detí. Cez praktické cvičenia rôznych metód estetickej výchovy študenti získavajú zručnosti pre plánovanie a uskutočňovanie práce s umením v škole.

Ciele:

Rozvoj poznania:

Poznatky o možnostiach a metódach estetickej výchovy umením.
Prehľad o hlavných koncepciách estetickej výchovy.

Rozvoj schopností a zručností:

Schopnosti plánovať a riadiť proces estetickej výchovy v triede.
Zvládnutie niekoľkých metód estetickej výchovy.

Témy hodín:

- *Úvod.* Súčasný terén pre estetickú výchovu. Médiá, kultúrna rôznorodosť. Receptívna a aktívna estetická výchova.
- *Ciele.* Zmysel estetickej výchovy. Všeobecné ciele estetickej výchovy. Orientácia na sociálne kompetencie, na chápanie kultúry, na rozvoj osobnostných vlastností dieťaťa. Rozvoj životných zručností. Rozvoj medzi kultúrneho porozumenia. Postavenie estetickej výchovy v našom školstve.
- *Metódy.* Hlavné metódy a modely estetickej výchovy. Klasická a neklasická estetická výchova. Platón, F. Schiller, marxizmus, waldorfské školy, H. S. Broudy, Polyästhesis, R. Arnheim, Discipline Based Art Education.
- *Projektovanie.* Čo potrebujem pre projektovanie estetickej výchovy. Vzťah estetickej výchovy k multikultúrnej, občianskej výchove a etickej výchove.
- *Hodnotenie.* Ako hodnotiť v estetickej výchove? Ciele hodnotenia, stratégie a postupy v hodnotení, špecifické a nešpecifické hodnotenie.

Požiadavky na udelenie kreditov a klasifikácia:

Študenti naplánujú a opíšu konkrétnu pedagogickú prácu s umeleckým dielom pri fiktívnej skupine detí. V priebežnom hodnotení pomenujú tému práce s deťmi, hlavné zručnosti, ktoré si deti majú rozvíjať a vyberú si umelecké dielo, s ktorým budú pracovať. V záverečnom hodnotení komplexne rozpracujú výchovný postup.

Kritériá hodnotenia: Didaktická správnosť postupu, rešpektovanie špecifik estetickej výchovy a zvláštnosti skupiny detí.

Známky:

A	100-91 bodov
B	90-81 bodov
C	80-71 bodov
D	70-61 bodov
E	60-51 bodov
Fx	50 bodov a menej

Literatúra:

Knihy:

1. *Antológia z dejín estetickej výchovy*. A. Fischerová (ed.). Bratislava : UK, 1992 (bez ISBN)
2. BENDAŘÍK, A.: *Životné zručnosti a ako ich rozvíjať*. Bratislava : NDS, 2004. ISBN 80-969209-5-2
3. BABYRÁDOVÁ, H.: *Rituál, umění a výchova*. Brno : PdF MU, 2002. ISBN 80-210-3029-1
4. BLAŽEK, B., OLMROVÁ, J.: *Krása a bolest*. Praha : Pyramida, 1985 (bez ISBN)
5. DAVIDO, R.: *Kresba jako nástroj poznání dítěte*. Praha : Portál, 2001. ISBN 80-7178-449-4
6. GERMUŠKOVÁ, M.: *Literárny text v didaktickej komunikácii*. Prešov : FVPV PU, 2007. ISBN 978-80-8068-594-2
7. HOLAS, M.: *Hudební pedagogika*. Praha : HAMU, 1995. ISBN 80-85883-08-2
8. HRIVŇÁKOVÁ, S.: *Načo je nám výtvarná výchova*. Nitra : PdF UKF, 2005. ISBN 80-8050-660-4
9. MACHOVÁ, E.: *Jak se učí dramatická výchova*. Praha : AMU, 2007. ISBN 978-80-7331-089-9
10. MACHKOVÁ, E.: *Úvod do studia dramatické výchovy*. Praha : NIPOS, 2007. ISBN 978-80-7068-207-4
11. MISTRÍK, E.: *Estetická výchova ako nástroj sebareflexie*. Bratislava : UK, 2016. ISBN 978-80-223-4207-0
12. OPRAVILOVÁ, E.: *Dieťa sa hrá a spoznáva svet*. Bratislava : SPN, 1988 (bez ISBN)
13. PENNAC, D.: *Ako román*. Bratislava : SOFA, 1999. ISBN 80-85752-89-1
14. PRETTE, M. C. – CAPALDO, A.: *Tvorivosť, tvar, farba*. Bratislava : Mladé letá, 1979 (bez ISBN)
15. PRŠOVÁ, E.: *Aktivizácia žiakov metódami dramatickej výchovy*. Banská Bystrica : Metodické centrum, 2000. ISBN 80-8041-354-1
16. READ, H.: *Výchova uměním*. Praha : Odeon, 1967 (bez ISBN)
17. ROESELVÁ, V.: *Řady a projekty ve výtvarné výchově*. Praha : Sarah, 1997 (bez ISBN)
18. SCHILLER, F.: *Estetické úvahy o umění*. Bratislava : Tatran, 1985 (bez ISBN)
19. SLAVÍK, J.: *Od výrazu k dialogu ve výchově. Artefiletika*. Praha : KU, 1997. ISBN 80-7184-437-3
20. SLAVÍK, J.: *Umění zážitku, zážitek umění (teorie a praxe artefiletiky)*. 1. díl. Praha : PdF KU, 2001.
21. SLAVÍK, J., WAWROSZ, P.: *Umění zážitku, zážitek umění (teorie a praxe artefiletiky)*. 2. díl. Praha : PdF KU, 2004.

22. ŠUPŠÁKOVÁ, B.: *Projekty a alternatívne formy vo výtvarnej výchove*. Bratislava: Gradient, 1999. ISBN 80-967231-4-6
23. UŽDIL, J.: *Medzi umením a výchovou*. Praha : SPN, 1988 (bez ISBN)
24. VALENTA, J.: *Metody a techniky dramatické výchovy*. Praha : Grada, 2008 ISBN978-80-247-1865-1
25. VALENTA, M.: *Dramaterapie*. Praha : Portál, 2001. ISBN 80-7178-586-5
26. ŽILKOVÁ, M. a kol.: *Súčasná tendencie v estetike a estetickú výchove*. Nitra : UKF, 2007. ISBN 978-80-8094-246-5

Učebné texty pre základné a stredné školy:

1. BENEŠOVÁ, M., KOLLÁROVÁ, D.: *Tvorivá dramatika pre stredné školy*. Bratislava : SPN, 2002. ISBN 80-08-03307-X
2. MISTRÍK, E.: *Umenie a kultúra pre 1. ročník gymnázií*. Prievidza : EDUCO, 2009. ISBN 978-80-89431-03-8 (maďarská mutácia: *Művészet és kultúra a gimnáziumok 1. évfolyama számára*. Prievidza : EDUCO, 2010. ISBN 978-80-89431-05-2)
3. MISTRÍK, E.: *Umenie a kultúra pre 2. ročník gymnázií*. Prievidza : EDUCO, 2009. ISBN 978-80-89431-06-5 (maďarská mutácia: *Művészet és kultúra a gimnáziumok 2. évfolyama számára*. Prievidza : EDUCO, 2010. ISBN 978-80-89431-06-9)
4. MISTRÍK, E. – JANIKOVIČ, Z.: *Umenie a kultúra pre 3. ročník gymnázií*. Prievidza : EDUCO, 2012. ISBN 978-80-89431-31-1 (maďarská mutácia: *Művészet és kultúra a gimnáziumok 3. évfolyama számára*. Prievidza : EDUCO, 2012. ISBN 978-80-89431-20-5)
5. MISTRÍK, E.: *Základy estetiky a etikety*. Bratislava : SPN, 2006. ISBN 80-10-00921-0 (maďarská mutácia: *Az esztétika és az etikett alapjai*. Bratislava : SPN, 2000. ISBN 08-08-03123-9)
6. MISTRÍK, M., PLENCNER, A., PETRANOVÁ, D., LALUHOVÁ, J.: *Koncepcia výučby predmetu mediálna výchova na stredných školách. Metodika*. Trnava : UCM, 2008. ISBN 978-80-8105-077-0
7. MISTRÍK, M., PLENCNER, A., PETRANOVÁ, D., LALUHOVÁ, J.: *Koncepcia výučby predmetu mediálna výchova na stredných školách. Učebné texty*. Trnava : UCM, 2008. ISBN 978-80-8105-076-3
8. ŽILKOVÁ, M. a kol.: *Praktická estetika*. Nitra : UKF, 2001. ISBN 80-8050-500-4
9. ŽILKOVÁ, M. a kol.: *Olympiáda tvorivosti. Estetika a umenie na voľnočasové aktivity*. M. Žilková (ed.) Nitra : UKF, 2009. ISBN 978-80-8094-506-0

Časopisy:

1. *Bibiana*. Revue o umení pre deti a mládež. BIBIANA, medzinárodný dom umenia pre deti v Bratislave. (Online, 15.2.2018): <http://www.bibiana.sk/sk/archiv/digitalna-bibiana/revue-bibiana>
2. *Múzy v škole*. Časopis pre hudobnú, výtvarnú a estetickú výchovu. Fakulta humanitných vied a Pedagogická fakulta Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici. (Online, 15.2.2018): www.muzyvskole.sk

Internet:

1. Getty Center for Education in the Arts, Los Angeles: (Online, 15.2.2018) <http://www.getty.edu>
2. International Society for Education through Art: (Online, 15.2.2018) www.insea.org

Negatívne príklady estetickej výchovy:

1. *Celospoločenský program estetického rozvoje.* Praha : Ústav pro kulturně výchovnou činnost, 1989 (bez ISBN)
2. *Estetická výchova mládeže.* A. Macko (ed.). Bratislava : SPN, 1964 (bez ISBN)
3. JŮVA, V.: *Estetická výchova (vývoj – pojetí – perspektivy).* Brno : Paido, 1995. ISBN 80-85931-12-5
4. KOLEKTÍV.: *Estetická výchova pre stredné školy.* Bratislava : SPN, 2001. ISBN 80-08-01872-0
5. *Program výchovy a vzdelávania detí v materských školách.* (Kapitola Estetická výchova.) Bratislava : MŠ SR, 1999. ISBN 80-967721-1-2
6. RAZUMNYJ, V. A.: *Estetická výchova.* Bratislava : Smena, 1975 (bez ISBN)